

Sokrates von Laches gelobt (Platon, *Laches*, 187e–189d)

Lysimachos, ein älterer Familienvater, hat die Feldherrn Nikias und Laches aufgefordert, sich über den erzieherischen Wert einer eben vorgeführten Fechtübung zu äußern. Als Laches vorschlägt, Sokrates, der sich ja mit Fragen der Erziehung beschäftige, an dem Gespräch zu beteiligen, und Lysimachos dem zustimmt, bezweifelt Nikias, dass dieser wirklich wisse, worauf er sich damit einlasse.

NIKIAS. Οὐ μοι δοκεῖς εἰδέναι, ὅτι ὃς ἂν ἐγγύτατα Σωκράτους ἦ λόγῳ καὶ πλησιάζῃ διαλεγόμενος, ἀνάγκη αὐτῷ, ἐὰν ἄρα καὶ περὶ ἄλλου του πρότερον ἄρξηται διαλέγεσθαι, μὴ παύεσθαι ὑπὸ τούτου περιηγόμενον τῷ λόγῳ, πρὶν ἂν ἐμπέσῃ εἰς τὸ διδόναι περὶ αὐτοῦ λόγον, ὅντινα τρόπον νῦν τε ζῇ καὶ ὅντινα τὸν
5 παρεληλυθότα βίον βεβίωκεν· ἐπειδὴ δ' ἐμπέσῃ, ὅτι¹ οὐ πρότερον αὐτὸν ἀφήσει Σωκράτης, πρὶν ἂν βασανίσῃ ταῦτα εὖ τε καὶ καλῶς ἅπαντα. ἐγὼ δὲ συνήθης τέ εἰμι τῷδε καὶ οἶδ' ὅτι ἀνάγκη ὑπὸ τούτου πάσχειν ταῦτα, καὶ ἔτι γε αὐτὸς ὅτι πείσομαι ταῦτα εὖ οἶδα· χαίρω γάρ, ὦ Λυσίμαχε, τῷ ἀνδρὶ πλησιάζων, καὶ οὐδὲν οἶμαι κακὸν εἶναι τὸ ὑπομιμνήσκεσθαι, ὅ τι μὴ καλῶς ἢ πεποιήκαμεν ἢ ποιοῦμεν,
10 ἀλλ' εἰς τὸν ἔπειτα βίον προμηθέστερον ἀνάγκη εἶναι τὸν ταῦτα² μὴ φεύγοντα, ἀλλ' ἐθέλοντα κατὰ τὸ τοῦ Σόλωνος³ καὶ ἀξιοῦντα μανθάνειν, ἥωσπερ ἂν ζῇ, καὶ μὴ οἰόμενον αὐτῷ τὸ γῆρας νοῦν ἔχον προσιέναι. ἐμοὶ μὲν οὖν οὐδὲν ἄηθες οὐδ' αὖ ἀηδὲς ὑπὸ Σωκράτους βασανίζεσθαι, ἀλλὰ καὶ πάλαι σχεδόν τι ἠπιστάμην, ὅτι οὐ περὶ τῶν μεираκίων ἡμῖν ὁ λόγος ἔσοιτο Σωκράτους παρόντος, ἀλλὰ περὶ ἡμῶν
15 αὐτῶν. ὅπερ οὖν λέγω, τὸ μὲν ἐμὸν οὐδὲν κωλύει Σωκράτει συνδιατρίβειν⁴, ὅπως οὗτος βούλεται· Λάχητα δὲ τόνδε ὅρα ὅπως ἔχει περὶ τοῦ τοιούτου.

ΛΑΧΗΣ. Ἀπλοῦν τό γ' ἐμόν⁵, ὦ Νικία, περὶ λόγων ἐστίν, εἰ δὲ βούλει, οὐχ ἀπλοῦν ἀλλὰ διπλοῦν· καὶ γὰρ ἂν δόξαιμί τῳ φιλόλογος εἶναι καὶ αὖ μισόλογος. ὅταν μὲν γὰρ ἀκούω ἀνδρὸς περὶ ἀρετῆς διαλεγομένου ἢ περὶ τίνος σοφίας, ὡς ἀληθῶς ὄντος
20 ἀνδρὸς καὶ ἀξίου τῶν λόγων ὧν λέγει, χαίρω ὑπερφυῶς, θεώμενος ἅμα τὸν τε λέγοντα καὶ τὰ λεγόμενα ὅτι πρόποντα ἀλλήλοις καὶ ἀρμόττοντά ἐστι. [...]

1. ὅτι] noch von οὐ μοι δοκεῖς εἰδέναι (Z.1) abhängig.

2. ταῦτα] nämlich τὸ ὑπομιμνήσκεσθαι.

3. Σόλωνος] Anspielung auf einen berühm-

ten Vers des Solon (fr. 18 West):

γηράσκω δ' αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος.

4. συνδιατρίβειν] hier ~ (συν-)διαλέγεσθαι.

5. τό γ' ἐμόν: „mein Verhalten“.

ὁ μὲν οὖν τοιοῦτος χαίρειν με ποιεῖ φθεγγόμενος καὶ δοκεῖν ὀτρωοῦν φιλόλογον εἶναι – οὕτω σφόδρα ἀποδέχομαι παρ’ αὐτοῦ τὰ λεγόμενα – ὁ δὲ τάναντία τούτου πράττων λυπεῖ με, ὅσῳ ἂν δοκῇ ἄμεινον λέγειν, τοσούτῳ μᾶλλον, καὶ ποιεῖ αὖ δοκεῖν εἶναι μισόλογον. Σωκράτους δ’ ἐγὼ τῶν μὲν λόγων οὐκ ἔμπειρός εἰμι, ἀλλὰ
5 πρότερον, ὡς ἔοικε, τῶν ἔργων ἐπειράθην, καὶ ἐκεῖ¹ αὐτὸν ἡῦρον ἄξιον ὄντα λόγων καλῶν καὶ πάσης παρρησίας. εἰ οὖν καὶ τοῦτο² ἔχει, συμβούλομαι τάνδρι, καὶ ἥδιστ’ ἂν ἐξεταζοίμην ὑπὸ τοῦ τοιούτου, καὶ οὐκ ἂν ἀχθοίμην μανθάνων, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ τῷ Σόλωνι, ἐν μόνον προσλαβὼν, συγχωρῶ· γηράσκων γὰρ πολλὰ διδάσκεσθαι ἐθέλω ὑπὸ χρηστῶν μόνον³. τοῦτο γάρ μοι συγχωρεῖτω, ἀγαθὸν καὶ
10 αὐτὸν εἶναι τὸν διδάσκαλον, ἵνα μὴ δυσμαθὴς⁴ φαίνωμαι ἀηδῶς μανθάνων· εἰ δὲ νεώτερος ὁ διδάσκων ἔσται ἢ μήπω ἐν δόξῃ ὣν ἢ τι ἄλλο τῶν τοιούτων ἔχων, οὐδὲν μοι μέλει. σοὶ οὖν, ὦ Σώκρατες, ἐγὼ ἐπαγγέλλομαι καὶ διδάσκειν καὶ ἐλέγχειν ἐμὲ, ὅ τι ἂν βούλῃ, καὶ μανθάνειν γε⁵, ὅ τι αὖ ἐγὼ οἶδα· οὕτω σὺ παρ’ ἐμοὶ διάκεισαι ἀπ’ ἐκείνης τῆς ἡμέρας, ἥ μετ’ ἐμοῦ συνδιεκινδύνευσας καὶ ἔδωκας σαυτοῦ⁶ πείραν
15 ἀρετῆς, ἣν χρὴ διδόναι τὸν μέλλοντα δικαίως⁷ δώσειν. λέγ’ οὖν ὅ τι σοι φίλον, μηδὲν τὴν ἡμετέραν ἡλικίαν ὑπόλογον ποιούμενος.

1. ἐκεῖ] sc. ἐν τοῖς ἔργοις.
2. τοῦτο: „diese Gabe“, nämlich τὸ καλῶς λέγειν καὶ μετὰ πάσης παρρησίας.
3. ὑπὸ χρηστῶν μόνον] Einschränkung: „allerdings nur ...“.
4. δυσμαθὴς, erg. <ὣν>.
5. μανθάνειν γε] sc. παρ’ ἐμοῦ.

6. σαυτοῦ und ἀρετῆς sind beide von πείραν abhängig: sog. σχῆμα καθ’ ὅλον καὶ μέρος, bei dem zwei Begriffe parallel als Objekt (Ergänzung) zu einem Verb bzw. Substantiv stehen: erst das Ganze, dann der Teil (hier: Person und Eigenschaft).
7. δικαίως: „wie es sich gebührt“.